

ПЕДАГОГІЧНЕ ПРОЕКТУ- ВАННЯ У ПРАКТИЦІ ДІЯЛЬ- НОСТІ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ

**Світлана
ЗАВАДСЬКА**

Директор ЗНЗ I-III
ступенів № 230
м. Києва

Сьогодні зміни, що відбуваються в освіті, викликають потребу концентрувати зусилля педагогів на розробці та реалізації педагогічних проектів. Творчість у створенні та реалізації педагогічних замислів, конструкцій, спрямованих на удосконалення освіти, його розвиток та перетворення в конкретних умовах, можна визначити як педагогічне проектування, виділяючи задачі удосконалення педагогічних процесів як специфічний тип педагогічних задач, а проектування – як особливий вид діяльності педагога. У статті автор описує досвід використання комп'ютерного діагностично-проектуючого комплексу в практиці роботи освітнього закладу, показує переваги педагогічного проектування над традиційними підходами до організації навчально-виховного процесу.

Ключові слова: діагностично-проектуючий комплекс, діагностика, проектування, навчально-виховний процес.

Останнім часом в українській педагогічній науці розробляється проблема педагогічного проектування педагогічних систем, навчально-виховного процесу, технологій. Це пов'язано з тим, що педагогічне проектування орієнтує на майбутнє, спрямовує педагогічні колективи на рішення актуальних проблем розвитку дітей у складному, динамічному світі.

Аналіз теоретико-педагогічних аспектів педагогічного проектування навчально-виховного процесу дозволив виявити необхідність систематизування су-

часних знань про проектування, створення концепції, що забезпечують високу ефективність діяльності педагогічного колективу.

Педагогічне проектування достатньо глибоко висвітлено в працях вітчизняних та зарубіжних дослідників О. Киричука, В. Киричука, А. Цимбалару, Н. Алексеєва, В. Безрукової, В. Беспалька, М. Кларіна, О. Коберника, Л. Білоконя, О. Остапчук, Л. Іванової, Н. Плахотнюка, О. Спіріна, Б. Кірмасова, А. Зінченко та ін.

Сьогодні зміни, що відбуваються в освіті, виклика-

ють потребу концентрувати зусилля педагогів на розробці та реалізації педагогічних проєктів. Творчість у створенні та реалізації педагогічних замислів, конструкцій, спрямованих на удосконалення освіти, її розвиток та перетворення в конкретних умовах, можна визначити як педагогічне проєктування, виділяючи задачі удосконалення педагогічних процесів як специфічний тип педагогічних задач, а проєктування – як особливий вид діяльності педагога.

Наш навчальний заклад достатньо довго працює у системі проєктування. З погляду адміністрації освітнього закладу можемо стверджувати, що робота у цьому напрямку оптимізує діяльність, об'єднує зусилля учасників навчально-виховного процесу на досягнення стратегічних та тактичних цілей, вирішення завдань освітнього закладу та задач особистісного роз-

витку учнів, класних колективів, навчального закладу в цілому. Використання діагностично-проєктувального комплексу «Універсал 4 online» значно полегшує роботу в технологічному плані.

При створенні проєктно-модульних планів використовуються різні технологічні модулі комплексу, таким чином кожний педагог має свою ділянку роботи. До обов'язків директора школи входить розподіл відповідальності між учасниками навчально-виховного процесу. Тому усім бажаним розпочати роботу з комплексом можуть стати у нагоді наші практичні рекомендації.

Успіх залучення школи до процесу проєктування залежить від зацікавленості педагогічного колективу. Інспірування, мотивування колективу на зміну підходів до діяльності – складна і відповідальна задача керівника. Передусім, директору

Успіх залучення школи до процесу проєктування залежить від зацікавленості педагогічного колективу

Рис. 1. Конструювання завдань навчального закладу

Навчальний заклад Діагностика Аналіз Конструювання Програмування Моделювання Планування Творення Реалізація

Конструювання / Завдання навчального закладу

Результати діагностики 2014-2015 н.р. 1 сем. Проєктування виховних завдань на 2014-2015 н.р.

Проблеми Потенційні можливості **Конструювання задач** Візитна картка

№тп	Код	Напрямок роботи	Суть Проблеми/пот. можливості	Список класів
1	1.10.3	Вирішення проблемі Проблеми	Низька активність в фізично-оздоровчій діяльності	Навчальний заклад

>>> Перевірка задач на ефективність

Формувати тільки ефективні задачі

Макс. кількість ТВЗ на одну задачу

Автомат

Психолого-педагогічний елемент	
Можливі рішення	1
3.44.3 Авторитарна гіперсоціалізація (Навчальний заклад)	☐
2.6.3 Висока агресивність учнів (Навчальний заклад)	☐
3.4.3 Висока асоціальність учнів (Навчальний заклад)	☐
3.10.3 Висока екстернальність в учнів (Навчальний заклад)	☐

Методично-засобовий елемент	
Потенційні можливості	1
3.31.3 Актив в класних колективах домінує над пасивним (Навчальний закл)	☐
3.29.3 Високий рівень інтеграції учнів в класних колективах (Навчальний закл)	☐
3.15.3 Відсутність "груп ризику" в класних колективах (Навчальний закл)	☐
3.17.3 Відсутність відторгнених учнів в класних колективах (Навчальний закл)	☐

потрібно самому вивчити проблему, щоб пояснити важливість впровадження інноваційної технології в практику роботи школи. Для цього потрібно розуміти, у чому є ці зміни, вміти проаналізувати переваги проектного підходу, довести ефективність використання технології. У чому ж переваги педагогічного проектування навчально-виховного процесу за допомогою діагностично-проектуючого комплексу «Універсал 4 online»?

По-перше, у можливості системного бачення проблемних зон розвитку ді-

тей, їх сильних сторін та потенційних можливостей. З упевненістю можемо констатувати, що без комп'ютерних технологій це неможливо зробити. За допомогою технологічних модулів «Діагностика», «Аналіз» практичний психолог навчального закладу здійснює діагностичні дослідження в класних колективах за методиками «Соціально-комунікативний розвиток», «Вади особистісного розвитку», «Ціннісні орієнтири», «Ставлення батьків», «Фізичний розвиток» та ін. Результати вносяться до комплексу. У лічені хвилини психолог отримує результати діагностики у вигляді таблиць, схем, діаграм. Проведення відповідного розрахунку без використання комплексу, аналізу та підготовки презентації може зайняти місяці. Тому зрозуміло, що перша головна перевага — це отримання інформації про індивідуальний розвиток учнів, груп учнів, класних колективів та школи в цілому. Це є підґрунтям для побудови навчально-виховного процесу на науковій основі.

Наступна перевага — це автоматичне конструювання завдань освітнього закладу та задач особистісного розвитку. Ні для кого не є секретом те, що без конкретних знань про проблеми освітнього закладу та його учнів неможливо побудувати особистісно орієнтовану освітню траєкторію. Ті, хто працює в системі проектування, має цю можливість, тому що розуміє проблеми та потенційні можливості

Рис. 2

Проект класного керівника

Проектування сюжетної лінії проекту		Проектування навчально-виховних проектів класного колективу 4-В класу на I сем. 2014 - 2015 н.р.
Проект		14. Гуманно-особистісний підхід до дитини в освітньому просторі
Код проекту	14	14.1. Я і мої однокласники
Назва проекту	Гуманно-особистісний підхід до дитини в освітньому просторі	14.1.1. Анкетування 14.1.2. Бесіда з дітьми 14.1.3. Похід 14.1.4. Похід 14.1.5. Створення проектів 14.1.6. Тренінгові заняття з учнями
Модуль		14.1.7. Доповідь
Код модуля	1	14.1.8. Виховна година 14.1.9. Виступи агітбригади 14.1.10. Акція самоврядування
Назва модуля:	Я і мої однокласники	14.1.11. Круглий стіл з батьками 14.2. Соціально-комунікативний розвиток учнів
Міні-модуль		14.3. Я і людина
Код міні-модуля	1	14.4. Обдарована дитина 14.5. Співпраця з батьками 14.6. Організаційно-методична робота
Вид роботи	Анкетування	14.7. Розвиток педагогічної майстерності
Вид роботи з програми:	Анкетування	14.8. Безпека життєдіяльності дитини
Основний зміст		
«Я і мої однокласники»		

кожного окремого учня. Поетапне вирішення проблем залежить від конструювання завдань та задач, об'єднання зусиль усього педагогічного колективу, дітей та батьків на їх вирішення.

З цією метою ми використовуємо технологічний модуль «Конструювання». Адміністрація навчального закладу спільно з психологічною службою конструює завдання школи. Завдання конструюються на семестр, після проведення повторної діагностики залишаються на II семестр або визначаються нові, за умовою вирішення їх педагогічним колективом. Завдання стосуються фізичного, соціального, психічного та духовного розвитку учнів (рис. 1).

Задачі особистісного розвитку конструюються практичним психологом спільно з класним керівником. Це є вже тактичними задачами, тому що спрямовані на особистісний розвиток окремих учнів. Переваги конструювання полягають у тому, що вже немає безліч не пов'язаних між собою завдань і задач, що ставлять перед собою педагоги. Кожний педагог знає, що для усього педагогічного колективу сконструйовані єдині завдання та задачі, тому колектив рухається в одному напрямку, розуміючи стратегію цього руху. По закінченні процесу конструювання кожний класний керівник отримує візитну карту з переліком проблем класного колективу, потенційних можливостей, зважає на результати

при розробці індивідуальних планів та проектів (Рис. 2).

По-третє, на основі діагностики кожний педагог, учень та батько може отримати характеристики на дитину та практичні рекомендації. Практичний психолог коректує їх, роздруковує та

Рис. 3

Підтвердження участі в шкільних заходах			
1. Реалізація проблемних завдань школи 1.1. Проектування навчально-виховного процесу 1.1.1. Засідання піклувальної ради 1.1.2. Аналіз документів 1.1.3. Конференція 1.1.4. Педагогічна рада 1.1.5. Засідання адміністрації 1.1.6. Методична скарбничка 1.1.7. Відвідування уроків 1.1.8. Семинар-практикум 1.1.9. Майстерня 1.1.10. Семинар-практикум 1.1.11. Засідання Ради навчальч 1.1.12. Нарада при директорі 1.1.13. Семинар-практикум 1.1.14. Батьківські шкільні збори 1.1.15. Підготовка публікацій 1.1.16. Нарада при директорі 1.1.17. Семинар-практикум 1.1.18. Педагогічна рада 1.1.19. Конференція 2. Експериментальна діяльність 3. Розвиток соціальної компетентності 4. Адміністративно-організаційний 5. Експериментально-дослідницький 6. Соціум (корекційно-виховний тренінг 7. Ціннісні особистості 8. Науково-методичний супровід 9. Виховання та розвиток особистості школяра 10. Учнівські канікули 11. Обдарована дитина 12. Безпека життєдіяльності та охорона 13. Соціально-психологічний супровід учнів 14. Профілактика правопорушень 15. Сім'я і школа	Виховні завдання навчального закладу:		
	<ul style="list-style-type: none"> ● Знизити рівень впливу „груп ризику” навчального закладу через підвищення соціального статусу активних вихованців в класних колективах методом демонстрації позитивних рис особистості. ● Підняти соціальний статус ізольованих учнів в класних колективах навчального закладу шляхом відлучення вихованців від... 		
	Задачі особистісного розвитку учня класу: I сем II сем.		
	Проект:		
	Реалізація проблемних завдань школи		
	Код:	Назва модуля:	Термін проведення:
	1	Проектування навчально-виховного змісту	Протягом I семестру
	Код:	Вид роботи:	
	10	Нарада при директорі	
	Основний зміст роботи в міні-модулі:		
	Аналіз навчально-виховної роботи за I чверть 2014-2015 н. р. Звіт про виховну роботу за I чверть 2014-2015 н. р., (ГР, музеї, виховні заходи тощо),		
	Учасники / організатори:		Відповідальні за виконання:
	2014-11-06		

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Технології проектування в практиці роботи загально-освітнього навчального закладу: теорет.-практ. аспект : посіб. / В. О. Киричук, В. П. Неділько, С. А. Руденко [та ін.]; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т обдарованої дитини. – Київ : ІОД НАПН України, 2014. – 335 с.
2. Проектні технології загальноосвітнього навчального закладу в системі навчально-виховного процесу: метод. посіб. / В. О. Киричук, О. В. Прашко, В. О. Смотрін [та ін.]; НАПН України, Ін-т обдарованої дитини. – К., 2011. – 72 с. – Бібліогр.: с. 68–70. – С. 69.
3. Технології проектування обдарованості в комп'ютерному комплексі "Універсал4": навч.-метод. посіб. / В. О. Киричук, О. В. Прашко ; Нац. акад. пед. наук України, Ун-т менеджменту освіти, Ін-т обдарованої дитини. – К. : Інфосистеми, 2010. – 97 с.
4. Соціально-педагогічне проектування розвитку обдарованості учня в системі навчально-виховного процесу : посіб. / за заг. ред. В. О. Киричука; Ін-т обдарованої дитини. – К., 2014. – С. 192.
5. Прашко О. В. Педагогічне проектування як складова інноваційного процесу становлення особистісно-орієнтованої школи / О. В. Прашко // Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. – 2012. – № 22 (257). – С. 132–139.

Светлана Завадская

Педагогическое проектирование в практической деятельности современного учебного заведения

Сегодня изменения, что происходят в образовании, вызывают потребность концентрировать усилия педагогов на разработке и реализации педагогических проектов. Творчество в создании и реализации педагогических замыслов, конструкций, направленных на совершенствование образования, его развитие и превращение в конкретных условиях, можно определить как педагогическое проектирование, выделяя задачи совершенствования педагогических процессов как специфический тип педагогических задач, а проектирование – как особенный вид деятельности педагога. В статье автор описывает опыт использования компьютерного диагностическо-проектирующего комплекса в практике работы образовательного заведения, показывает преимущества педагогического проектирования над традиционными подходами к организации учебно-воспитательного процесса.

Ключевые слова: диагностическо-проектирующий комплекс, диагностика, проектирование, учебно-воспитательный процесс.

Svitlana Zavadska

Pedagogical projecting in the practice of modern educational institution

Nowadays the changes that are taking place in education are creating a need to concentrate the efforts of teachers in the development and implementation of educational projects. Creativity in the establishment and implementation of pedagogical concepts and constructions aimed at improving education, its development and transformation in specific circumstances, can be defined as a pedagogical projecting, highlighting the problems of educational processes improvement as a specific type of pedagogical tasks, and planning - as a special kind of teacher's activity. The article describes the experience of using a computer diagnostic projecting complex in the practice of educational institution, shows the advantages of pedagogical projecting over traditional teaching approaches to the educational process.

Key words: diagnostic and projecting complex, diagnostics, projecting, educational process.

пропонує учасникам навчально-виховного процесу.

Що стосується самого процесу проектування, то і в цьому плані є позитивні особливості. Розробивши окремі проекти за допомогою комплексу, ми отримуюмо безліч планів в автоматичному режимі:

1. Системно-комплексний план навчального закладу.
2. Проектно-модульний.
3. За напрямками діяльності.
4. За підрозділами (план можна роздрукувати для кожного учасника навчально-виховного процесу).
5. Помісячний, на семестр, на рік та ін.

Комп'ютер за лічені хвилини розраховує, систематизує матеріал.

Будь-який педагог, якому присвоєно логін і пароль адміністратором навчального закладу, може зайти на свою особисту сторінку, побачити завдання та задачі, з їх урахуванням розробити свій власний проект. Класним керівникам приходять для затвердження усі види роботи, сплановані адміністрацією на розв'язання визначених завдань для відповідного класного керівника та закріпленого за ним колективу учнів. Це дозволяє реалізувати складну функцію своєчасного інформування педагогічного колективу про будь-які освітні заходи, що відбуватимуться протягом навчального року (рис. 3).

Педагогу потрібно лише поставити знак «Пташка» у відповідних вікнах та підтвердити згоду на участь в запланованих заходах.